

మహిళలు

జీవిత చరిత్ర,ధర్మాలు

సతీదేవి

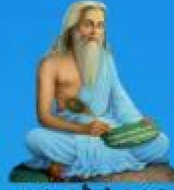
సదాశివ సమారంభాం

గురు దక్షిణామూర్తి

గురు వేదవ్యాస మహర్షి

గురు శుక మహర్షి

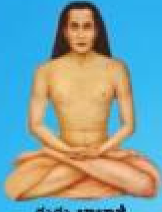

గురు నారద మహర్షి

గురు వాల్మీకి మహర్షి

గురు శ్రీకృష్ణ

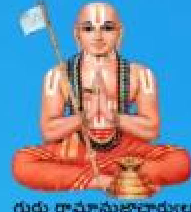
శంకరాచార్య మధ్యమాం

గురు దత్తాత్రేయ

గురు బాబాజీ

గురు గౌతమ బుద్ధ

గురు ఆదిశంకరాచార్య

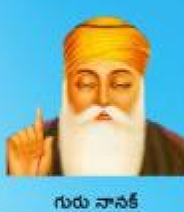

గురు రామానుజాచార్యులు

గురు జ్ఞానేశ్వర్

గురు రవిదాస్

గురు కబీర్ దాస్

గురు చైతన్య మహా ప్రభువు

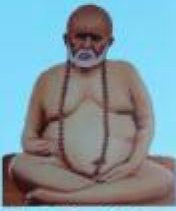

గురు నానక్

గురు రాఘవేంద్ర స్వామి

గురు వీరబ్రహ్మేంద్ర స్వామి

యోగి వేమన

అస్మదాచార్య పర్యంతాం

గురు త్రైలింగ స్వామి

గురు లాహిరి మహాశయ

గురు రామకృష్ణ పరమహంస, అమ్మ శారదాదేవి

గురు వివేకానంద

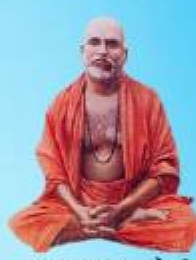

గురు సాయి బాబా

గురు అరబిందో

గురు రమణ మహర్షి

గురు యోగానంద

గురు భక్తివేదాంత ప్రభుపాద

గురు మళయాళస్వామి

గురు విద్యాప్రకాశానందగిరి

గురు చంద్రశేఖర పరమాచార్య

వందే గురుపరంపరాం..

భారత ప్రభుత్వపు వెబ్ సైట్ - డిజిటల్ లైబ్రరీ అఫ్ ఇండియా

http://www.new.dli.ernet.in

Digital Library of India: Inc

www.new.dli.ernet.in

Digital Library of India

Hosted by: Indian Institute of Science, Bangalore in co-operation with CMU, IIIT-H, NSF, ERNET and MCIT for the Govt. of India and 21 major participating centres.

Home | Vision | Mission | Goals | Benefits | Content Selection | Current Status | People | Funding | Copyright Policy | FAQ | RFP

Books Journals Newspapers Palm-Leaves (Manuscripts)

Title: Ramayanam
Author:
Year: to
Subject: Any Subject
Language: Telugu
Scanning Centre: Any Centre
Clear | Search

Presentations and Report
Statistics Report
Status Report
Feedback | Suggestions | Problems | Missing links or Books

Click here for PDF collection
DLI MIRROR at IUCAA Data Center PUNE

DLI

For the first time in history, the Digital Library of India is digitizing all the significant works of Mankind.

Click Here to know More about DLI New!

Books	Journals	Newspapers	Manuscripts
Rashtrapati Bhavan, CMU-Books, Sanskrit, TTD,Tirupathi, Kerala Sahitya Akademi	INSA	Times of India, Indian Express, The Hindu, Deccan Herald, Eenadu, Vaartha	Tamil Heritage Foundation, AnnaUniversity NEW!

Title Beginning with.

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z

Author's Last Name

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z

Year

1850-1900 | 1901-1910 | 1911-1920 | 1921-1930 | 1931-1940 | 1941-1950 | 1951-

Subject

Astrophysics | Biology | Chemistry | Education | Law | Mathematics | Mythology | Religion | For more subjects...

Language

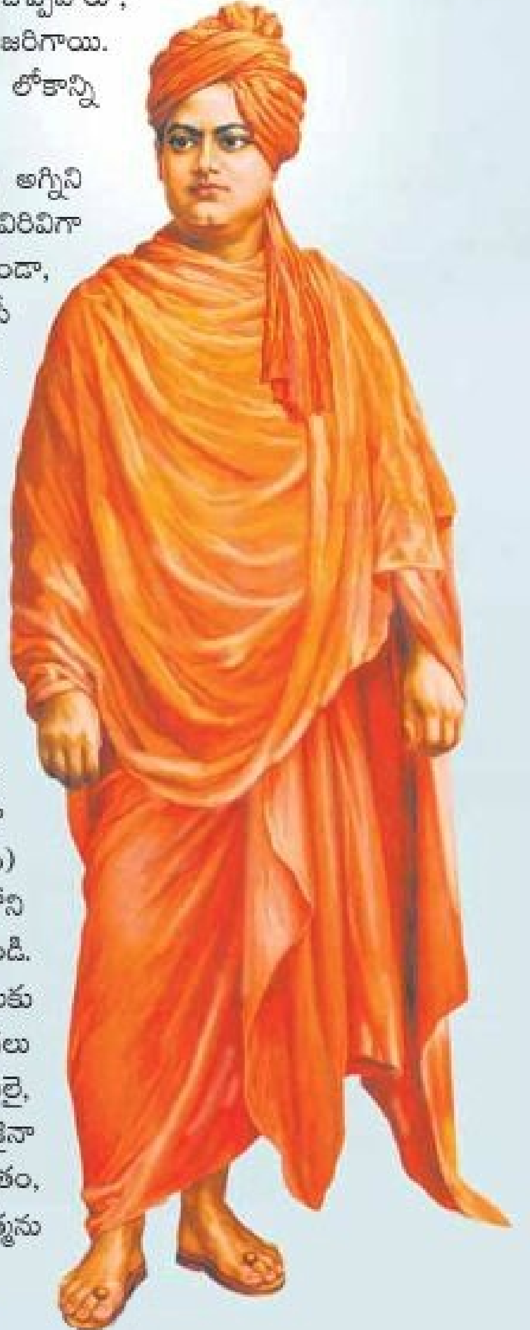
Sanskrit | English | Bengali | Hindi | Kannada | Marathi | Tamil | Telugu | Urdu

అతి విశిష్టం ఈ దానం!

స్వామి వివేకానంద

"దానాలలోకెల్లా ఆధ్యాత్మిక విద్యాదానం చాలా శ్రేష్ఠమైంది! దాని తరువాతిది లౌకిక జ్ఞానదానం, ప్రాణదానం, అన్నదానం" అని వ్యాసమహర్షి చెప్పారు.

మన ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానం భారతదేశ హద్దులలో నిలిచి పోకూడదు. లోకమంతటినీ ఆవరించాలి! ఇలా లోకవ్యాప్తమైన ధర్మప్రచారాన్ని మన పూర్వులు చేశారు. హైందవ వేదాంతం ఎన్నడూ ఈ దేశం దాటి పోలేదని చెప్పేవారూ, మతప్రచారార్థం తొలిసారిగా, పరదేశాలకు వెళ్ళిన సన్న్యాసిని నేనే అని చెప్పేవారూ, తమ జాతిచరిత్ర నెరుగని వారే! ఇలాంటి సంఘటనలు ఎన్నోసార్లు జరిగాయి. అవసరమైనప్పుడల్లా, భారతీయ ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానప్రవాహం వెల్లువలా లోకాన్ని ముంచెత్తుతూ వచ్చింది.

రాజకీయ ప్రచారాన్ని రణగొణధ్వనులతో, యోధులతో సాగించవచ్చు. అగ్నిని కురిపించి, కత్తిని ఝళిపించి, లౌకిక జ్ఞానాన్నీ, సంఘనిర్మాణ విజ్ఞానాన్నీ విరివిగా ప్రచారం చేయవచ్చు. కానీ ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానదానం కళ్ళకు కనిపించకుండా, చెవులకు వినిపించకుండా కురుస్తూ, రోజా పువ్వుల రాసుల్ని వికసింపజేసే మంచులాగా నిశ్శబ్దంగా జరగవలసి ఉంది. భారతదేశం నిరాడంబరంగా, లోకానికి మళ్ళీ మళ్ళీ చేస్తూ వచ్చిన దానమిదే!

మిత్రులారా! నేను అవలంబించే విధానాన్ని తెలియజేస్తాను వినండి. భారతదేశంలోనూ, ఇతర దేశాల్లోనూ మన పారమార్థిక ధర్మాలను బోధించడానికి తగినవారుగా మన యువకుల్ని తయారు చేయడానికై భారతదేశంలో కొన్ని సంస్థలను నెలకొల్పాలి! ఇప్పుడు మనకు కావలసింది బలిష్ఠులు, జవసంపన్నులు, ఋజువర్తనులు, ఆత్మ విశ్వాసపరులు అయిన యువకులు. అలాంటి వారు నూరుమంది దొరికినా, ప్రపంచం పూర్తిగా పరివర్తన చెందగలుగుతుంది!!

ఇచ్ఛాశక్తి తక్కిన శక్తులన్నిటి కన్నా బలవత్తరమైంది. అది సాక్షాత్తూ భగవంతుని దగ్గరి నుండి వచ్చేదే కాబట్టి దాని ముందు తక్కినదంతా లొంగిపోవలసిందే. నిర్మలం, బలిష్ఠం అయిన 'ఇచ్ఛ' (సంకల్పం) సర్వశక్తిమంతమైంది. దానిలో మీకు విశ్వాసం లేదా? ఉంటే మీ మతంలోని మహోన్నత ధర్మాలను ప్రపంచానికి బోధించడానికై కంకణం కట్టుకోండి. ప్రపంచం ఆ ధర్మాల కోసమై ఎదురుచూస్తోంది. అనేక శతాబ్దాలుగా ప్రజలకు క్షుద్రసిద్ధాంతాలు నేర్పడం జరిగింది. వారు వ్యర్థులని ప్రపంచమంతటా బోధలు జరిగాయి. ఎన్నో శతాబ్దాల నుండి వారు ఈ బోధనల వల్ల భయభ్రాంతులై, పశుప్రాయులైపోతున్నారు. తాము ఆత్మస్వరూపులమనే మాటను వినడానికైనా వారెన్నడూ నోచుకోలేదు. "నీచాతినీచుడిలో కూడా ఆత్మ ఉంది. అది అమృతం, పరమ పవిత్రం, సర్వశక్తిమంతం, సర్వవ్యాపకమైనది" అని వారికి ఆత్మను గురించి చెప్పండి. వారికి ఆత్మవిశ్వాసాన్ని ప్రసాదించండి. ❖

మూలం: శ్రీ రామకృష్ణ ప్రభ - ఫిబ్రవరి 2014

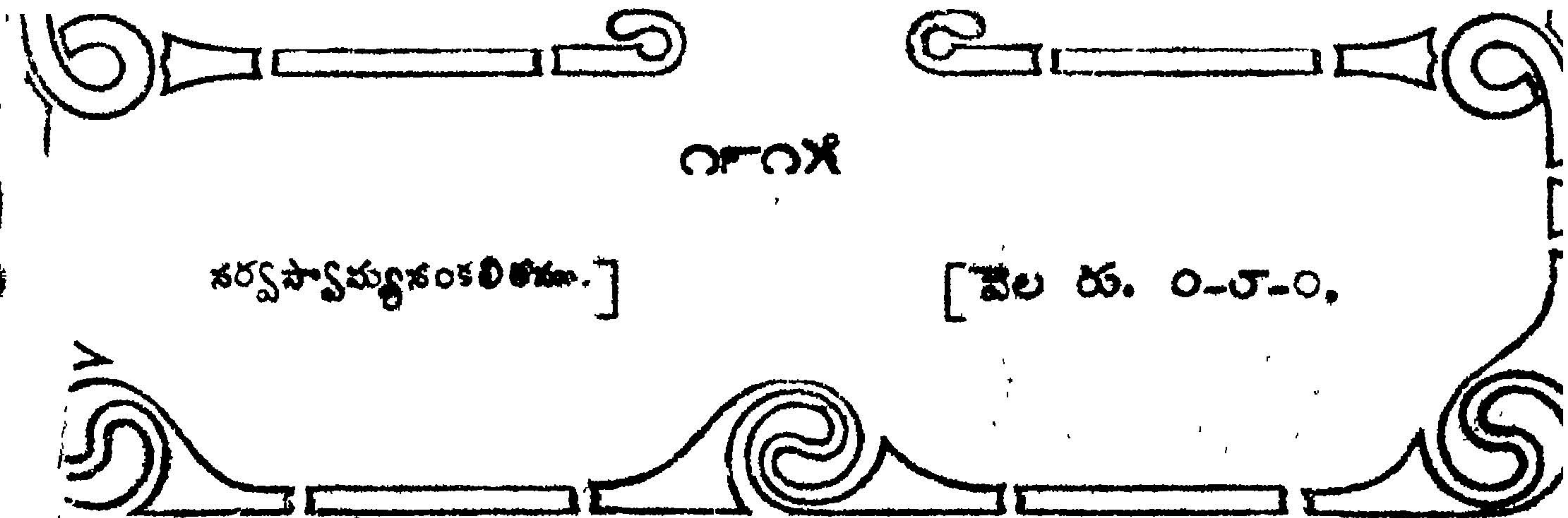
సతీదేవి

సరస్వతీ నికేతనము

వారిచే ప్రచురింపఁబడినది

మచిలీపట్టణము

౧౯౧౪

సర్వస్వామ్యసంకలితము.]

[వెల రు. ౦-౮-౦.

పీఠిక

వాగర్థా వివసంపృక్తౌ
వాగర్థ ప్రతిపత్తయే
జగతః పితరౌ వందే
పార్వతీ పరమేశ్వరౌ.

అష్టైశ్వర్య సంపన్నుఁడైన శివుఁడు కైలాసమును వదలి, అమరులకు నమృతమొసఁగి, తాను కాలకూటమును త్రావి, జటాజూటమును ధరించి, పులిచర్మము గప్పుకొని, సన్న్యాసియై, శ్మశాన వాటికను నివాసముగాఁ జేసికొనియెను. ఆమహానుభావుని భోగభాగ్యంబుల లక్షింపక, దక్షప్రజాపతి పుత్రికయగు సతి శీలము సంపూర్ణానురాగబలంబున నాతని హృదయేశ్వరునిగ వరించి, అర్ధాంగలక్ష్మియై తనరుచుండె, కొంత కాలమునకుఁ బిమ్మటఁ దండ్రియగు దక్షుని యజ్ఞమున యవమానితయై, యోగాగ్ని వలనఁ బ్రాణంబులు

వాసి, నేలంగూలె. అత్తఱి కైలాసమునఁదపోనిష్ఠనున్న పరమేశ్వరుం డకారణముగఁ గనుదెఱచి, తత్తరమున లేచి 'సతీ! సతీ!' యని యెల్ల యెడల వెదకుచుఁగానలేక. ఇంతలో కనకఖలములోని యజ్ఞము స్ఫురణకు వచ్చి, యజ్ఞశాలకుం జని, అనురాగ వశంబునఁ బరవశుఁడై, సతీ కళేబరమును నాకట నిడికొని, ఆనందమై, స్వచ్ఛమై, అత్యంత పవిత్రమైన ప్రేమావేశమునఁ దన్మయతం జెంది, బ్రహ్మాండంబు కలయ నర్తనంబు సేసె.

అతఁడు పాదంబిడిన చోటెల్ల పావనంబయ్యె. ఆ నాట్యవేగంబునఁ బ్రేమాస్వరూపిణియగు సతియొక్క శరీరశకలంబులు భూనభోంతరాళము లెల్లెడ నిండి పవిత్రంబు గావించెను. అంతటఁ బరమేశ్వరుండు శాంతిఁ జెంది మరల సతితోడఁ గూడుటకుఁ దపోనిష్ఠనుబూని మైమరచెను. ఇదియె ఈ గ్రంథరాజము నందలి కథాసంగ్రహము.

పార్వతీ పరమేశ్వరులు పురాణ దంపతులు. ఈ యనాది జాయాపతులయందుఁ బరమోత్కృష్టమగు ప్రేమాతత్త్వము ప్రతిబింబితము. విశ్వవ్యాప్తమైన యీ మహోన్నతభావము భరతఖండమెల్ల యెడల నిండి, అన్యోన్యమై, పావనమై, అర్ధనారీశ్వర స్వరూపమునఁ బూజ్యమై విలసిల్లుచున్నది. ఇంటింట శుభకార్యా

రంభమున "గౌరీపూజ" గఁబరిణమించినది. ఈతత్త్వమే కవీంద్ర చంద్రుఁడగు కాళిదాసుని హృదయంగమునం నుపలబ్ధింజెంది " వాగర్థావివసంపృక్తౌ " అను వాక్య రూపంబునఁ బ్రకాశితం బయ్యెను. ఈ పరమార్థమే యీగ్రంథమునందు మృదుమధురంబగు తెలుంగునఁ దేట యయ్యె.

గుంటూరు
1—8—15. } కొండ - వేంకటప్పయ్య.

——

Adopted from SATI by, BARADA KANTA MAZUMDAR

Printed at the Sishu Press

65-1 Bechoo Chatterjee Street, Calcutta.

ఓం

సతీదేవి

మొదటి ప్రకరణము

దక్షుఁడు మహదైశ్వర్య వంతుఁడు. తపోధనుఁడు. పరాక్రమశాలి. ఆతఁడు చేసిన యాగములు, యజ్ఞములు, దానధర్మములు, గణనాతీతములు. అందువలన దక్షునితోఁ దులతూఁగఁదగిన రాజు భూమండలమందు మరి యొకఁడు లేకుండెను.

దక్ష ప్రజాపతి రాజధాని కనక ఖలము. అది హరిద్వారము కడనున్నది. నిరుపమాన సౌందర్యముచే నలరారుచుండిన యా పట్టణము నేఁడు గాన్పింపకున్నను, ఆ ప్రదేశ

మిప్పుడును, ప్రకృతి సౌందర్యమువలన నద్వితీయమై యున్నది. దీని నానుకొనియున్న హిమవత్పర్వత శిఖరము లొకటికంటె నింకొకటి మించి చంచలములేని మేఘమాలికవలె గాన్పించుచుండును. ఆ మహాపర్వతరాజమునుండి గంగానది గొప్పసర్పమునుబోలి చుట్టి చుట్టి తిరుగుచుఁ బ్రబలవేగమునఁ గ్రిందికిఁ బ్రవహించుచుండును. ఆ దృశ్య మంతయు హృదయ రంజకము గదా!

కనక ఖలముకడ గంగానదీ శోభ వర్ణనాతీతము. అచ్చటి జలము స్ఫటికముభంగి స్వచ్ఛమై యొకచోట బాలవలెఁ దెల్లగను, మరియొక చోట గగనమువగిది నీలముగనుండి, నదీ గర్భమందలి చిన్నచిన్న రాళ్లు గూడఁ గన్పట్టుచు నయనానందమును గలిగించుచుండును. గంగను జూడవలయుననినఁ గనకఖలము, లేక హరిద్వారమునొద్ద నంద

ర్శింపవలయును. అప్పుడే గంగా మాహాత్మ్య
ము హృదయంగమ మగును! అందువలననే
మార్య్యఋషులు ముగ్ధులై గంగా మతల్లి
నంతగా స్తోత్రము జేసియున్నారు. కనక
ఖలము నానుకొని ప్రవహించు గంగానదిని
నీలధారయందురు. నవరత్న మండితమగు
దక్షప్రజాపతి సౌధరాజము దాని యొడ్డుననే
యుండెను. వర్షాకాలమున దా నీలధార దక్షుని
ప్రాసాదమునంటి ప్రవహించు చుండుటవలన
నచ్చటివారా ప్రవాహముయొక్క మృదు
మధుర గాన మాలించుచు నిద్రించుచుండిరి.

దక్షప్రజాపతికి బుత్త్రికలు చాలమంది
కలరు. వికసితకమలములచే నొప్పారు సరో
వరమువలె దారకాగణముచే నలరారు
నాకాశమునుబోలి దక్షప్రజాపతి భవనము
పుత్త్రికా మణులతోడ శోభిల్లుచుండెను. వారి
రూపలావణ్యములను, బాలక్రీడలను, గాంచి

తలిదండ్రు లానందమునం దోలలాడుచుండి రని వేఱుగఁ జెప్పవలయునా?

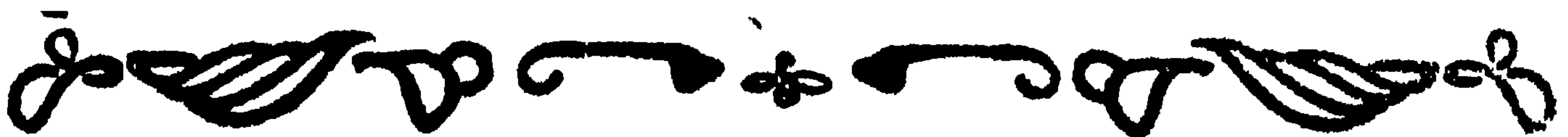
ఆబాలికలు ప్రతిదినమును నీలధార కేఁగి స్నానమాడి, యెఱుపు, తెలుపు, పసుపు, నీలము మొదలగు రంగురాళ్లు నేరి వడియందు నుంచుకొని, తమతమ రాళ్లు నొండొరులకుఁ జూపించుకొనుచు సంతసించుచు గృహమును జేరుచుండిరి.

ఒక దినమున రాజ మహిషియగు 'ప్రసూతి' సతినిజూచి నవ్వుచు నిట్లనియె. "అమ్మా! ఈ రాళ్లెందుకే? ఇంటనిండ వజ్ర వైడూర్యములు కొల్లలుగఁ బడియున్నవి గదా! అమ్మా! వానితో నాడుకోరాదా?" అని నుడువ సతీదేవి తానేరుకొని వచ్చిన రాళ్లను ద్రిప్పిత్రిప్పి చూచుకొనుచు దానిమ్మ బీజములవంటి పలువరుస సుమధుర మంద హాసమునకుఁ దోడ్పడుచుండఁ దల్లి చేయిఁ

బట్టుకొని లాగుచు, ‘ కాదే. ఇది యెంత బాగుగ నున్నదోచూడు ’ అని నుడివి పరుగిడి యాటగదిలోని కేఁగి యచ్చట వరుసగ బల్లమీఁదఁ బెట్టియున్న విలువగల వస్తువులఁ బాఱవైచి, యాస్థానమందు తానేరి కొని వచ్చిన రాళ్లనుబెట్టి చప్పట్లు జరచుచు కూనరాగములఁ దీయుచుఁ బరమానందమును బొందుచుండెను.

మఱియొక బాలిక తనబొమ్మలను వరుస పేళ్లుబెట్టిపిలచి మాట్లాడుచు నందొకబొమ్మను జూచి దాని యొద్దనుంచిన రాయిని బట్టుకొని ‘ ఇది బాగుంది ; అట్లాంటివి యింకా రేపు తెచ్చి పెడతానులే. ’ అనియు నింకొక బొమ్మవంక దిరిగి కరుణ రసముట్టిపడ ‘అమ్మా! నీకిది కావలెనా ! రేపు తెచ్చిపెడతాలే. యేడువకు’ అనియుఁ గొన్ని బొమ్మల సంతోషమునకు సంతసించుచు, మఱికొన్ని బొమ్మల యే

ద్భులకు విచారించుచు, అప్పుడే యొకబొమ్మ కోరిక నీడేర్చుటకు మరియొక బాలికను జూచి 'ఒసే అక్కా! నాకొక పచ్చరాయి యియ్యవే. నా|అమ్మాయి యేడుస్తున్నదీ! మళ్లీ రేపుయిస్తాను.' అని యడుగ నాబా లిక 'ఉఁ - నేనియ్యను. ఇస్తే నాపాపాయి యేడ్వదూ ' అని నుడివెను. అంత నాబాలిక మూఁతి బిగించుకొని మహాగంభీరముగ నిమే షముండి చివ్వునలేచి పరుగిడి తల్లిని గౌఁగ లించుకొని యటునిటు కదల నియ్యక, ఆమె నేత్ర యుగళిమునుండి ప్రవహించు వాత్సల్యా మృత ధారలను బానముఁజేయుచుఁ గండ్లు ద్రిప్పుచు, తడఁబడుమాటల 'అమ్మా! అమ్మా! పచ్చరాయి యియ్యమన్నానే. అది యియ్య నన్నాదే. అఁ ఆఁ! నాకు ఇప్పించవూ! అమ్మా!' అని కొంగునద్దుకొని లాగుచుండఁ బ్రసూతి యాబాలికను జంకనెత్తుకొని చెక్కిలినొక్కి

ముద్దాడి 'వెఱ్ఱిదానా! రాయియెందుకే? అంతకంటె మంచి రాయి యిస్తానుచూడు.' అని యొక పచ్చనిచ్చెను. కాని యాబాలిక దాని నటు నిటుఁ జూచి క్రిందఁ బడవైచి 'అమ్మా! ఇది కాదే. అక్కడదగ్గర నున్నదే అది.' అనినుడువుచుండఁ బ్రసూతి పుత్రికల కడ కేఁగి వారిబొమ్మల పెండ్లిండ్లు - విందులు-శయనగృహములు - పాన్పులు - వస్తువాహనములు - బొమ్మలఁగాంచి, వారి ముసిముసి నగవులు - ప్రసంగములు- మొదలగు వానిని జూచిన కొలఁదిని నామె వాత్సల్య రసము నూతనాకారమును దాల్చి వెల్లివిరియు చుండెను.

రాజమహిషి యానందము - ప్రేమపూరితమగు నామెదృక్కులు - అమృత మయమగు నావాక్కులు - ఆబాలికల వచ్చి రాని తియ్యనిపలుకులు - అస్ఫుటధ్వనులు - సగము

ప్రింగి మాట్లాడు వాక్య విన్యాసములు, ప్రశాంతమగు నాచూపులు - సంతోషములు - దీనాలాపములు - ఆటపాటలు - కోపతాపములు - బొమ్మలకు పాలిచ్చునప్పుడు తమ్మితరులు సూచుచున్నారని సిగ్గులు, - చిరునగవులు - వెక్కిరింపులు - మొదలగు దృశ్యములను వర్ణించుటెట్లు? ఆవిషయము సంతానవంతులగు తలిదండ్రులకే తెలియవలెను. చైతన్యము వెల్లివిరియుచుండు బాలికలకే యెఱుక పడవలయును. కాని యొక్కటి యున్నది. తల్లులు పిల్లల నారాధించుచుందురు. పిల్లలు బొమ్మల సేవించుచుందురు. ఏలయన; తల్లులు మాతృత్వము యొక్క విశ్వజనీ నావస్థను పిల్లలయందుపలబ్ధినొంది దాని నారాధించెదరు. ఆస్వాదించెదరు. తన్మయత్వము నొందెదరు. బొమ్మలకును తల్లులకును మధ్యనుండు స్థానము పిల్లలది. అక్కడ వారి

మొదటి ప్రకరణము

నూతన సార్వజనిక మాతృత్వము పొంగి పొరలు చుండును. ముకుళించుకొనుచుం డును. మరునిమునమున దరంగ తాడిత మగు మహాప్రవాహ సదృశమగుచుండును. అప్పు డది హద్దులను గమనింపదుగదా?

రెండవ ప్రకరణము

సతీదేవి దక్షుని పుత్రికలందఱిలోను చిన్నది. అందువలనఁ దలిదండ్రులామె యం దెక్కుడు ప్రీతిగలిగి యుండుట సహజమేగదా. ప్రసూతిసతినిగాంచక యరనిముసమైననుండఁ జాలకుండెను. దక్షుఁడు రాజ్య భారమును మంత్రులపై నునిచి యెల్లప్పుడు సతితోడనే కాలము గడుపుచుండెను. ఆరాజదంపతు లప్పుడు సతీదేవి యొక్క మూర్తీభవించిన మాతృభావమునుగాంచి, యామె తమపుత్రిక యనుజ్ఞానమును మరచి, తామామె సంతాన మని తలంచి సేవించుచుండిరి. అందువలన నాదంపతుల నోట 'అమ్మా' యనుమాట తప్ప మరి వేఱుమాట రాకుండెను.

సతి కిశోర వయసునందుండి ముగ్ధాత్వము నకుఁ దార్పంబడెను. ఆ వయసునందలి ధీరతయు, లజ్జయు, సతిని మరింత సుందరవతిగ నొనర్చుచుండెను. సతి రూప గుణములయందసమానురాలు. కాని, యామె సౌందర్యము శరీరచ్ఛాయనుబట్టి గాని, ముక్కు చెవులు మొదలగు వాని పొందిక ననుసరించిగాని, యుండలేదు. సతీ సౌందర్య మామె నాశ్రయించి వెలుంగు ప్రకాశమందుండెను. ఆమె మాతృభావమం దుండెను. అందు వలన నామెను గాంచిన వారెల్లరు ముగ్ధులగుచుండిరి. సన్న్యాసులు మొదలగువా రామెను జూచినంతనే జగన్మాతయని తలఁచి మనమునందు వందనము లర్పించుచుండిరి.

ఈమె గురుజనుల సేవింపుచు, కోపతాపము లెఱుంగక పరమానందమున మెలంగుచుండెను. దాసీదాసులు బంధువులు మొద

లగు వారిమీఁదఁగాని, జరాజీర్ణులు, రోగులు మొదలగు వారిపైఁ గాని యెప్పుడును కరుణను జూపి - కాదు - ప్రేమనే ప్రవహింపఁ జేయుచుండెను.

అందువలన నీమె నెల్లరు "ప్రేమామయీ." యని పిలుచుచుండిరి. దక్షుని పుత్త్రికలలో సతికిని మిగిలిన వారికిని స్వభావమున మిక్కిలి భేదముండెను. వారందఱు వెలగల వసనభూషణముల యందెక్కుడనురాగమును గలిగియుండిరి. కాని, సతి వస్త్రాభరణములవంకఁగన్నెత్తి చూచియైన నెఱుఁగదు. వారిలో గొందఱు, ఇంద్రధనస్సువంటి పలువన్నియల వస్త్రములను, మరికొందఱు, ఆకుపచ్చ, పసుపు, నీలము, మొదలగు దుకూలములను ప్రేమించుచుండిరి. కాని సతికిఁగాషాయవస్త్రములు మిక్కిలి ప్రీతి గొలుపు చుండెను. వారి కంఠములయందు మణిమయ

హారములును, ముత్యాలసరములును, చేతులకు నవరత్నఖచితమగు కంకణములును ప్రకాశింపుచుండెను. ఈమె కంఠమందు స్ఫటికపుఁ బూసలును, హస్తములకు రుద్రాక్ష వలయములుండెను. వారు మంచి గంధము పునుగు జవ్వాజి మొదలగు పరిమళ ద్రవ్యములను శరీరమం దలందుకొనుచుండిరి. ఈమె శరీరమంతటను విభూతిఁబూసికొనుచుండెను. దాసీ లీమెతల నెంతో ప్రయత్నముతోడ దువ్వి ముడివైచినను, అప్రయత్నముగ నా ముడి వీడి క్రిందికి జారుచుండెను. మరియు జడలుగట్టుచుండెను. ప్రసూతి పుత్త్రిక వేషమును గాంచి మిక్కిలి చింతింపుచుండెనని చెప్పుట యందాశ్చర్య మేమున్నది? వసన భూషణధారణముననను, శరీరపోషణయందును నుదాసీన భావముగల ముగ్ధాత్మమందలి పుత్త్రికనుగాంచి యేతల్లి సహించి యుండఁగలదు?

అప్పుడప్పుడామె సతినిజూచి యిట్లను చుండె. "అమ్మా! నీకేమిగోదువ. పెద్దదాన వగుచున్నావుగదా! ఈ పిచ్చివేషమేమి? మంచిమంచి వస్త్రములఁ గట్టుకొనరాదా? విలువగల భూషణముల ధరింపరాదా! చక్కఁగాఁ దలముదుచుకొనరాదా! నీ యాకారమునుజూచిన వారేమందురు? 'పిచ్చిది. వెఱ్ఱిది.' అని యనరా? నిన్నెవ్వరు పెండ్లి యాడుదు రమ్మా?"

తల్లిమాటలకు నవ్వుచు సతీదేవి యిట్లను చుండె. 'అమ్మా! బాగుగనున్నది. ఎప్పుడు నీ యొద్దనే యుందును.' అని నుడువుచు నామెను కౌఁగలించుకొను చుండెను. దక్షుఁడుకూడఁ గుమార్తె వేషమునుగాంచి విచారపడుచుండెను. కాని యాయన, ఆ ప్రేమామూర్తిని, ఆ యానందరాశిని, ఆజగన్మాతృ స్వరూపిణిని, గాంచి యేమియుఁ బలుకఁజాలకుండెను. సతీ

మనంబునకే మాత్రము నొప్పిగలిగిననుగూడ నామె కలువరేకులవంటి కన్నులనుండి జలజలమని యశ్రుబిందువులు స్రవించుచుండెను. అందువలన దత్తుఁ ‘డీ పిచ్చిదానికి భర్తగూడ పిచ్చివాఁడు లభింపకుండు గాత’ యని యీశ్వరుని బ్రార్థించుచుండెను.

మూఁడవ ప్రకరణము

సతీదేవికిఁ బదునాలు వత్సరములయి నంతనే యొక యోగినివచ్చి దక్షుని గృహ మున నివసించుచు, ప్రసూతిని 'అమ్మా' యని పిలుచుచు, సతిని మిక్కిలి ప్రేమించుచుం డెను. సతి యోగినిని 'అక్కా' యనికాక మరివేఱువిధమున సంబోధించి యెఱుంగదు. సతి యోగిని పదాంకముల ననుసరించి ప్రవ ర్తించుచుండెను. ఆమె శిక్షవలనను, సహ వాసము వలనను, సతీ విశ్వజనీన మాతృ త్వము వికసింపసాగెను.

యోగిని బిల్వ వృక్ష మూలమందుఁ గూర్చుండి 'హర హర' అసి శివుని నారాధిం చునప్పుడు సతి యానంద మొందుచు, తాను

గూడ 'హర హర' అని నుడువుచుండెను. యోగినితోడ శివస్తోత్రమును బఠింపుచు, పరమానంద భరితమై తన్మయత్వము నొందు చుండెను. మరియు శివతత్త్వము నగ్రహించుటకుఁ బ్రాణపణముగఁ బ్రయత్నించుచుండెను. అప్పుడప్పుడు యోగిని శివతత్త్వమునుగూర్చి చెప్పుచుండ సతీదేవి యా విషయమును వినుచు, 'హర హర!' యని నుడువుచు నామరచుచుండెను.

ఒక దినమున యోగిని సతిని జూచి యిట్లు చెప్పఁదొడంగె. "అమ్మా! సతీ! శివుఁడనాది దేవుఁడు. దేవతలందఱిలో శ్రేష్ఠుఁడు. అందువలన 'దేవాదిదేవ, మహాదేవ' యను నామములు లభించినవి. ఆయన మంగళమయుఁడు. ఎప్పుడును జగత్కల్యాణము కొఱకుఁ బ్రయత్నింపుచుండును. కావున 'శివ' అను నామము లభించినది. ఆతఁడు, సమస్త

మును మరచియెల్లప్పుడు యోగమందుండును. కాఁబట్టి యోగీశ్వరేశ్వరుఁడను పేరువచ్చినది. ఆహా! ఆ నామధేయ మెంత మధురమైనది. ఆ మహాను భావుఁడు రాగ ద్వేషరహితుఁడు గదా! దేవతలకు స్వర్గమొసంగి తాను శ్మశానమునాశ్రయించెను. వారి కమృత మొసంగి, తాను విషమును గ్రోలెను. అందువలన వా రమరులైరి. ఆతఁడు నీలకంఠుఁడాయెను. ఆ మహాపురుషుఁడు స్వసుఖమునుగూర్చి యణుమాత్రమైనను యోచించు కొనఁడు. ఎప్పుడును పరులకు మంగళములను గూర్చుచుండును. ఆహా! అట్టి పరోపకార శీలు రెవ్వరున్నారు?"

యోగిని యుపదేశ వాక్యములు వినిన కొలఁదిని సతీదేవి నేత్రములు వారి పూరితములై యాకుల హృదయమున యోగినిని జూచి యిట్లనియె. "అక్కా! ఆయనకుఁజుట్ట

పక్కఁము లెవ్వరు లేరుగదా! ఎప్పుడు శ్మశాన మందే నివసించుట యెంత కష్టము? నాలుక యెండ్చుకొని పోవుచున్నప్పుడు, గ్రుక్కెఁడు నీళ్లిచ్చువారుగాని, కడుపు కాలుచున్నప్పుడు పిడికెఁ డన్నముఁ బెట్టువారుగాని, ఎండ వానలకు తలఁదాఁచుకొనుటకుఁ జిన్నకుటీరమైనను లేదు గదా? అయ్యో! పాపము! ఆయన యెట్టి కష్టము లొందుచుండును? కాని మన కాయన దర్శనము లభించదాయె. అక్కా! నా కేమాట చెప్పుము. నే నా మహానుభావుని నెట్లు చూడఁగలను? ఈ పుష్పహార మాయన కంఠమం దలంకరించి శిశ్రూషఁ జేయవలయు నని నా మనము తొందరపడుచున్నది. అక్కా! నా కోరిక నీడేర్పవు? ఆ శ్మశానవాసి యగు సన్న్యాసిని గృహస్థునిగఁ జేయుదము.”

యోగిని:- అమ్మా! శివుని యందు నీకుఁ గల యనురాగము నిరుపమానము.

అందువలన నాతఁడు నీకు శీఘ్రముగ దర్శన మిచ్చును. కావున నీ వాయనను బూజింపుము. ధ్యాన ధారణ లొనర్పుము. అప్పుడు నీ కాయన ప్రత్యక్ష మగును.

సతి:-అక్కా! ఆయన యెచ్చట నుండును? ఎక్కడ కేఁగిన నాయనను జూడవచ్చును? ఇఁక నే నాయనను దర్శించక యుండఁజాలను.

యోగిని:-అమ్మా! నీవు పసిదానవు. తొందర పడుటవలనఁ బ్రయోజనము లేదు. స్థిర చిత్తమున నా జటాజూటు ధ్యానింపుము. అప్పు డాయన నీకు దర్శన మొసంగును. ఆ మహా పురుషుని జూచుటకు నీ వింకొక చోటున కేఁగవలసినపనిలేదు. ఆతఁడు సర్వత్ర నిండియున్నాఁడు.

అని నుడివి యోగిని సతీదేవిచేత యోగాభ్యాసము సేయింపసాగెను. సతి క్రమ

ముగా యోగాసనమం దుండి శివుని నారా
ధించుటకు నభ్యసించెను. సతి యనుదినము
ను, యోగమం దుండి యేకాగ్రచిత్తమున,
'ప్రభో! దేవాదిదేవా! మహాదేవా! దర్శన
మొసంగి నన్నుఁ గృతార్థురాలనుగ నొనర్పు
ము. నేనొసంగు నీ పుష్పహారమును గైకొను
ము.' అని ధ్యానించుచుండెను. పరమేశ్వ
రుఁడు భక్త కల్పతరువు. కావున భక్తుల
ప్రార్థనను వినుచు నూరకుండఁ గలఁడా!
కావున శివుఁడు ప్రత్యక్షమై 'సతీ! పుష్ప
మాల నొసంగుము.' అని నుడివెను. అంత
నామె యాతని కంఠమందుఁబుష్ప హారము
నిడి తెప్ప వాల్పక చూచుచు, రజతగిరి
సన్నిభుండగు నా మహాదేవుని పాదపద్మ
ములయం దాత్మను సమర్పించి ముద్దరా
లయ్యెను. మహాదేవుఁడు,సతీదేవి మనఃప్రాణ
ములఁ గైకొని యదృశ్యుఁ డాయెను.

అప్పుడు సతి హృదయము శూన్య మాయెను-యోగభంగము గలిగెను - అంధ కారము గన్పట్టెను - మూర్ఛిల్లెను. అప్పుడు యోగినీ ప్రయత్నము వలన సతికి బాహ్య జ్ఞానము గలిగెను-కాని శాంతి మాత్రము గలుగలేదు-ఎచ్చటనో సూచుచుండెను. శరీరము కంపించుచుండెను - కన్నీరు కాల్వలై ప్రవహింపసాగెను.

యోగిని, సతి హస్తమును బట్టుకొని యామెను వేఱు విషయములోనికి దింపి ప్రసూతి కడకుఁ దీసికొని యేఁగెను.

———

నాలుగవ ప్రకరణము

దక్షప్రజాపతి పుత్రిక లందఱకు వివాహ మయ్యెను. వారంద అత్తవారిండ్లకేఁగి సుఖముగఁ గాపురములఁ జేయుచుండిరి. సతి యందఱకంటెను జిన్నది. ఆమెకు మాత్రము వివాహముకాలేదు.

ఇప్పుడు సతీదేవి వివాహ యోగ్యయయ్యెను. ఆమెను దగిన వరునకిచ్చి మహా వైభవముతోడ వివాహముఁ జేయవలయునని రాజదంపతు లువ్విళ్ళూరుచుండిరి. ఒకదినమున వరాన్వేషణమునకేఁగిన నారదుఁడు వచ్చి దక్షప్రజాపతికి నమస్కరించి యిట్లనియె. మనసతీదేవికిఁ దగినవరునిగుదిర్చితిని. అట్టివాఁడు భూమండలమందు మరిలేఁడు.

దక్షుఁడు:-వత్సా! నారద! ఆతని పేరేమి? నివాసస్థలమెచ్చట?

నారదుఁడు:-ఆతఁడు కైలాస పురాధీశ్వరుఁడు.

ఈ మాట వినినంతనే దక్షుని మోము కొంచెముచిన్నవోయి యేదియోప్రశ్నించఁబోవు నంతలో రాజమహిషి యిట్లనియె. "కైలాసపురమా! అది చాలదూరము. అంత దూర మిచ్చినయెడల సతీ సమాచారమెప్పటి కప్పుడు నాకుఁదెలియుటకు వలనుగాదు. అది నాకుఁ బ్రతిదినము గనుపడునట్లు లుండవలయును."

నారదుఁడు:-రాణీ!దూరమైన నేమి?నీకేమి కొదువ? సతీ యోగక్షేమ మెప్పటి దప్పుడు కనుగొనుటకు నీకు మనుష్యులు లేరా? వాహనములు తక్కువా! కాని సతి యెల్లప్పుడు నీకుఁ గనఁబడుచుండుట ముఖ్యమా? దానికి

మంచి సంబంధము దొరకుట ముఖ్యమా? అది సౌఖ్యముగఁ గాపురము సేయుచుండిన యెడల దానిని నీవు చూడకుండిన మాత్రమునఁ గలుగు నష్టమేమి?

దత్తుఁడును, ప్రసూతియు యోచించుకొని నారదుఁడు సెప్పినమాటలు బాగుగనున్నవని తలఁచి దూరమైనను కైలాసనాథున కిచ్చి సతికివివాహము సేయవచ్చు ననుకొని దత్తుఁ డిట్లనియె:-

'వత్సా! నారద! ఆతఁడు విద్వాంసుఁ డౌనా?'

నారదుఁడు:-ఆయన సర్వవిద్యాపారంగతుఁడు. వసిష్ఠ మహర్షిని మీ రెఱింగియె యున్నారు గదా; ఆతఁడు కైలాసనాథుని యొద్దనే, ఋగ్యజుస్సామముల నభ్యసించెను. మహాపరాక్రమసంపన్నుఁడగు పరశురాముఁ డాయనకడనే యథర్వణ [illegible]

కొనెను. నాకాయనయే గాంధర్వవిద్యా శిక్ష నొసంగెను.

అను వాక్యములు వినుచు సంతోషించుచు దక్షుఁ డిట్లనియె:-కాని నారదా? ఆతఁడు భుజబల సంపన్నుఁడౌనా?

నారదుఁడు:-ఆయన ధరించు ధనుస్సును బినాకమందురు. ఆ పినాకమందు బాణము సంధించుమాట యటులుంపుఁడు. దానినెత్తఁ గలవాఁడైనను భూమండలమందు మరిలేఁడు. ఆవింటితోనేగదా కైలాసనాథుఁడు త్రిపురాసురుల సంహరించినది.

రాజమహిషి:-నారదా! ఆయన సుందరాకారుఁడౌనా?

నారదుఁడు:-రాణీ! ఆవిషయమునుగూర్చి యేమి చెప్పుదును! ఆయన దృఢోన్నత గాత్రుఁడు. బాహువు లాజానులంబకములు. ఆకర్ణాంతములు లోచనములు. రజితగౌరము

వర్ణము. సర్వదా ప్రసన్నవదనము. అట్టి సౌం దర్యవంతుని నేనెక్కడను జూడలేదు. మరి చూడఁబోను. ఆయన యంకమందు మన సతియుండుట కర్పూరాలు.

రాజమహిషి:-ధనవంతుఁడౌనా?

నారదుఁడు:-రత్న గర్భయగు కైలాస రాజ్యమున కాతఁడురాజు. యక్షరాజగు కుబేరుఁడాయన ధనాగారమున నధిపతి. ఇఁక ధనమున కేమిలోపము? అయిశ్వర్యమున కేమి కొఱంత?

ఈ విషయమం దింతకంటెఁ బసూతికిఁ జెప్పనావశ్యముగాదు. ఏలయన; రత్నముల యందత్యంత ప్రీతిగల రాణి కుబేరుని నామ ధేయ మెఱుంగదా; అందువలన నామె మిక్కిలి సంతసించి తిరిగి యిట్లనియె ? 'ఆయనకు తలిదండ్రులు మొదలగువా రున్నారా ?'

నారదుఁడు చిరునవ్వునవ్వుచు నిట్లనియె! ఆయనకుఁ దలిదండ్రుల వంకవా రెవ్వరును లేరు. అదియొక లోపమే. కాని వివాహమైనంతనే మన సతి కైలాసమునకు సర్వేశ్వరి యగును.

ఈ మాటలకుఁ బ్రత్యుత్తరం బొసంగక రాజమహిషి మౌనమును ధరించి చూచుచుండ నారదుఁడిట్లు సెప్పందొడంగెను. 'రాణీ! ఇంకను నేనొకటి రెండు సంగతులు సెప్పవలసియున్నది. అవి యిప్పుడే సెప్పుటయుత్తమము. వాని మంచిచెడుగులను మీరే యోచింపుకొనుఁడు. తర్వాత నన్ను నిందించినఁ బ్రయోజనములేదు. కైలాసపతి సంసార సంబంధమునందు సంపూర్ణముగ నుదాసీనుఁడు. ఆయనకు గృహము శ్మశానము. విభూతి మంచిగంధము. ఆయన యెప్పుడును యోచనానిమగ్నుఁడై యుండును. ఆ

నిమగ్నత జగత్కల్యాణము కొఱకుఁగాని స్వసుఖముకొఱకుఁ గాదు. ఆయన శ్మశానముల యందలి శవములను బరీక్షించుచు, అరణ్యములయందలి వృక్షముల గుణాగుణములను విచారించుచు, గిరిగహ్వరముల కేఁగి యోగతత్త్వమును నిరూపించుట తోడఁగాలము గడుపుచుండును. తత్త్వనిరూపణ కొఱకాయన కాలకూట మును ద్రాగుటకుఁ గాని, ఘోరవిష సర్పముల ధరించుటకుఁగాని వెనుదీయఁడు. ఇందువలన నీయన సంసారి యైనను సన్న్యాసి. మహారాజైనను భిక్షుకుఁడు. రాణీ! వరుని గుణాగుణములఁగూర్చి యున్నదున్నట్లు సెప్పితిని. తర్వాత మీ యిష్టము.'

నారదుని వాక్యములు విని ప్రసూతి మౌనమును ధరించియుండ నొక ప్రవీణురాలగు దాసి ప్రసూతిని జూచి యిట్లనియె. ‘అమ్మా! మీరేల యోచించెదరు? తలిదం

త్రులు లేనివారికి మనస్స్థిమితము కొంచెము తక్కువగనుండును. అందువలన వారు చెట్లు పుట్టలు పట్టి తిరుగుచుందురు. కాని మన సతి తెలివిగలదైనచో, కైలాసనాథుని నీ యిష్టము వచ్చినటు లొక్క నెలలో నడిపింపదా?'

ఈ మాటలకు రాణి సంతృప్తినొంది "సర్వగుణ సంపన్నుఁడగు వాఁడెచ్చటనుండును? దాసీ! తగిన సంబంధముఁ గూర్చుట మా పనిగదా! తర్వాత దానియదృష్టము. కావున రూపగుణైశ్వర్యములయందసమానుఁడగు కైలాసనాథుని హస్తములలో సతిని బెట్టుట యుత్తమము. కాని మహారాజుగారి యభిప్రాయమేమో" అని దక్షప్రజాపతి వంకఁ జూచెను.

దక్షుఁడు:-రాణీ! నోసటి వ్రాలుదుడుచుట కేరితరము? ఈ పిచ్చిది యే పిచ్చివానిచేతి

యందుఁ బడునోయని మొదటనుండియు నేను భయపడుచుంటిని. ఇప్పుడు నే ననుకొనినట్లై యైనది. ఏమయినఁ గాని, నేనుగూడ సమ్మతించుచున్నాను.

తథాస్తు. సతిని కైలాసనాథునకిచ్చి వివాహ మొనర్చుట నిశ్చయము.

అప్పటినుండియు రాజదంపతులు వివాహ ప్రయత్నములు సేయసాగిరి.

ఐదవ ప్రకరణము

సతీదేవి వివాహమునకు దక్షుని బంధువులు మొదలగువారు వచ్చిరి. రాజభవనము దీపమాలికలచేత దేదీప్యమాన మగు చుండెను. రాజపుత్త్రికలు సుందర వసనభూషణములధరించి యటునిటుఁ దిరుగుచుండిరి. వివాహమంటపమునకుఁ గైలాసనాథుఁడు వచ్చెను. ఆయనను గూర్చి నారదుఁడు సెప్పినవిషయమంతయు సప్రమాణ మయ్యెను. కైలాసనాథుని పూర్ణచంద్రునివంటి మోము జటాజాలములమధ్యఁ బ్రకాశింపఁజొచ్చెను. విభూతిలేపమువలన రజత గౌర శరీరము మరింత శోభిల్లుచుండెను. కైలాసనాథుని జూచి రాజ

మహిషియుఁ దక్కుం గలవారును ముగ్ధులైరి. పురాంగన లేకగ్రీవముగ 'మన సతికిఁదగిన వరుఁడు లభించె' నని పలుకసాగిరి. కాని యొకవిషయమందుమాత్రము రాణి మిక్కిలి విచారపడుచు, నిట్లు తలపోయఁ జొచ్చెను. 'కైలాసనాథుఁడు మహదైశ్వర్యవంతుఁ డని నారదుఁడు సెప్పెను గదా! ఆమాట లసత్యములా!' అని యనుకొనుచుఁ బురాంగనలఁ జూచి యిట్లనియె. 'అదేమి వేషమమ్మా! ఇది వివాహసమయము గదా! సతికిఁగూడ నా రుద్రాక్షలు— ఆ విభూతి— ఆ చర్మాంబరములేనా? ఒక్క మంచి దుకూలముగాని, యొక్క మంచి నగగాని, తీసికొని రాకూడదా? మహదైశ్వర్యాన్వితుం డని నారదుఁడు సెప్పెను. ఐశ్వర్యమటుంపుఁడు.సన్యాసివలె నున్నాఁడు. నారదుఁడసత్యములాడునా? ఆడడు. కాని యాయనకు సంగతి సందర్భములు

దెలియకుండవచ్చును...' అని యేమేమో చెప్పి విచారింపుచుండ నొక వృద్ధాంగన యిట్లనియె. 'అమ్మా! రాణీ! ఆయనకుం దలిదండ్రులు లేరు గదా! వివాహమున కలంకరించి పంపించువా రెవ్వరు? తనంతట తా నలంకరించుకొనిరాఁడు గదా! అందువలన నాతనికాచారమైన వేషమున వచ్చినాఁడు. తనకుఁ దోచినవి తెచ్చినాఁడు. ఇక్కడకుఁ దేకున్న నేమి? ఆయన యైశ్వర్యమంతయు మన సతిది కాదా?

మరియొక స్త్రీ యిట్లనియె:-మన సతి మిక్కిలి యదృష్టవంతురాలు. అందు కణుమాత్రమైనను సందియము లేదు. కాని మీది రాజసంసారము గదా! సతికి లోపమేమున్నదమ్మా! ఇట్టి బాలిక నొక్కదానినే కాదు. వేయిమంది నలంకరింపవలయు ననిను మీ కొక లెక్కయా?

కాని, యీమాటలవలనఁ బ్రసూతి యూరడిల్లు టెట్లు? ఆమె నారదుని బిలచి యిట్లనియె. 'నారదా! నీ వీయనను మహదైశ్వర్యాన్వితుఁడని చెప్పితివి. కాని చూచినవా రెవ్వ రైశ్వర్యవంతుఁడనుకొందురు? మీఁదు మిక్కిలి సన్న్యాసి యని తలఁచుట కేమైన సందియమా? చివరకుఁ బెండ్లికూతునకు రెండు కంకణములైనఁ దీసికొని రాఁగూడదా? ఆభరణములు రుద్రాక్షలా? నా పుత్రిక సన్న్యాసిని కాదే.'

నారదుఁడు:-రాణీ! నే నసత్యము లాడువాఁడనుగాను. సతి నిజముగ రాజరాజేశ్వరియైనది. కాని యిప్పు డేమిచెప్పిన నేమి లాభము? కొంచె మోపికఁబట్టియుండుఁడు. అప్పుడు నేను చెప్పినదంతయు యథార్థ మగును. మన సతిని భర్తృగృహమున కేఁగనిమ్ము. నీ యల్లుని మహదైశ్వర్యమును గాంచెదవు.

ఈ వాక్యముల వలన రాణియు మిగిలిన వారును గొంతవఱకుఁ దృప్తినొందిరి. కాని, దక్షుఁడు, అల్లుని వేష భూషణములఁ గాంచియు, ఆయన యనుచరుల రూపురేఖావిలాసములఁ జూచియు, అసంతుష్టచిత్తుఁ డాయెను. ఆయన యల్లుండ్రలోఁ గొందఱు గుఱ్ఱముల నెక్కియు, మరికొంద ఱేనుఁగుల, రథముల నెక్కియు వచ్చియుండిరి. కాని యీ పెండ్లి కొడుకొక పర్వతమువంటి వృషభము నెక్కి వచ్చెను. వారివెంట బంగారు వెండి కఱ్ఱలను బూని సుందర వేషములతోడ ననేకులు భటులువచ్చియుండిరి. ఈపెండ్లి వారియాకార వికారములఁ గాంచి కనకఖలవాసు లాశ్చర్యమును బొందుచు, 'ఈతఁ డెక్కడిరాజురా' యని కొందఱు హేళనముసేయుచుండ మరి కొందఱు వృద్ధులు 'కొండతేఁడులిటులే యుందురు' అని ప్రత్యుత్తరం బొసంగుచుండిరి.

కాని, కైలాసనాథుని సదానందమగు మోము, చిరప్రసన్నమగు మూర్తిని, గాంచిన కొలందిని, పురవాసుల భావములు మారిపోయి యాయనయందు భక్తిగలుగుచుండెను.

సతియొక్క యానందమును వర్ణించుటెట్లు? సాధువులవలన సన్న్యాసులవలన, నెవరి చరిత్రను విని పరవశ యగుచుండెనో, ఎవరిని హృదయపీఠమం దుంచుకొని యనునిమేషము బూజించుచుండెనో, అట్టి కైలాసనాథుండామెకుం బ్రత్యక్షముగం బతిరూపమునం బార్శ్వమం దున్నప్పుడు, ఆమె సంతసమునకు మేర యుండునా? సతి యింతకుం బూర్వమే కైలాసనాథుని పాదపద్మములయం దాత్మను సమర్పించి యుండెను. చంద్రమండలమును ధిక్కరించు నామోము, రజితగిరినిభ మగు నా శరీరము, యాజానులంబనములగు నా బాహువులు, ఆ విశాల వక్షస్థలము, నిందితారవిం

దములగు నాచరణములు,కాంచినంతనే యా
మె కైలాసపతి నుద్దేశించి మనంబునం దిట్లు
ప్రణామం బాచరించెను. 'ప్రభో! కైలాస
నాథా! తమరే సతికి ప్రభువులు. తమకొఱకే
సతి జన్మించినది. తమ కృపయుక్తమగు సహ
ధర్మిణి యగునటులు విధాత నన్ననుగ్రహిం
చును గాత!'

వివాహానంతరము సతీదేవి కైలాసధామ
మున కేఁగెను. ఆమె రాకవలనఁ గైలాస
మపూర్వ శ్రీనిధరించెను. కుసుమములయం
దధిక సౌరభమును, విహంగ కూజితము
లయం దెక్కుడు మాధుర్యమును, గనుపట్ట
సాగెను. సన్న్యాసి యగు కైలాసపతి సతిని
వివాహమాడి సంసారి యయ్యెను. ప్రతి
విషయమందునను సతీదేవి పతికి యర్ధాం
గియై యలరారుచుండెను.

Adopted from SATI by BARADA KANTA MAZUMDAR

Printed at the Sishu Press

65-1 Bechoo Chatterjee Street Calcutta.

ఆఱవ ప్రకరణము

ఋతురాజగు వసంతుని సమాగమము వలనఁ గైలాస మపూర్వ శోభావికాసము నొందెను. పత్రపుష్పవిహీనములగుతరులతలు నవకిసలయముతోడ సుశోభితములై యలరారుచుండెను. గిరివరము శుభ్ర తుషార వస్త్రమును వీడి శ్యామ వర్ణ రంజితమగు దువ్వలునను ధరించెను. వివిధ వర్ణములతోఁగూడిన పుష్పగుచ్ఛములు, గిరిరాజు శరీరమంతటఁ బ్రకాశింపఁజొచ్చెను. మంచుగడ్డలు గఱిగి వందలకొలఁది సెలయేళ్లై ఝరఝర నినాదమునఁ గ్రిందికిఁ బ్రవహించుచుండెను. శీతమునకు భీతిల్లి యుష్ణ ప్రదేశముల నాశ్రయించిన జీవజంతువులు తిరిగివచ్చుటవలనఁ గైలాస

పర్వతము సజీవ మయ్యెను. కైలాసోప వనముల యందు, భ్రమర ఝుంకారము లును, కోకిల కూజితములును, శుకపికనినాద ములును, మారు మ్రోగుచుండెను. తరు లతలు, పశుపక్షులు. మొదలగునవన్నియు, నూతన జీవనధారణంబొనర్చి నవస్ఫూర్తి తోడ విలసిల్లుచుండెను.

కైలాసపర్వతోన్నత శిఖరము మీఁద మహాదేవుని శుభ్రస్ఫటిక నిర్మితంబగుమంది రంబుండెను. గొప్పగొప్ప దేవదారు వృక్ష ములామందిరమునుజుట్టి దానిని మరుగు పఱచుచుండెను. అచ్చటి ప్రదేశమంతయు నెటుఁజూచినను, స్నిగ్ధముగను, ప్రశాంతము గను, రమణీయముగనుండి, తపోవన గాంభీ ర్యముతోడ, నుపవన సౌందర్యము మిళిత మగుటవలన, నదితపస్సునకు, సుఖభోగము నకు ననుకూలముగ నుండెను.

ఆ ప్రాసాదమున కనతిదూరమందుఁ బ్రాచీన దేవదారువృక్ష మొక్కటి విరాజిల్లు చుండెను. అది శాఖా ప్రశాఖలతోడ నా కాశమునంటుచు, మిక్కిలి విశాలమై యుండెను. దాని క్రింద నొకదినము సాయంతనము వేళ మహాదేవుఁడును సతీదేవియుఁ గూర్చుండియుండిరి. అక్కడ నొక వసంతదేవ దారు వృక్షము నాశ్రయించి ప్రాకుచుండెను. మంద సమీరణ మా దేవదంపతులను బుష్పములతోడఁ బూజింపుచుండెను. కైలాసపతి మస్తకమందు జటాజాలములును, కంఠమున రుద్రాక్షమాలలును, శరీరమందంతట విభూతి లేపనము, కటిదేశమందు వ్యాఘ్ర చర్మము, భాసిల్లుచుండెను. సతీ వేషభాషణములు పతి కనుకూలముగనే యుండెను. ఆమె కాషాయ వస్త్రమును గట్టుకొని కంఠమున రుద్రాక్ష మాలలును, కరముల రుద్రాక్ష వలయము

లును, ధరించియుండెను. కేశపాశము కటి ప్రదేశమాక్రమించి, శిలాతలమందు జీరాడుచుండెను. ఈదంపతుల కెదురుగా నంది త్రిశూలమును ధరించి నిలుచుండియుండెను. అస్తమితభానుని యరుణకిరణము లా దేవదంపతులమీఁదఁ బడుటవలన వారి మోములు దేదీప్యమానముగ వెలుఁగుచుండఁ గైలాసనాథుఁడు జీవుల సుఖదుఃఖములనుగూర్చి సతితోడ సంభాషించుచుండెను. ఆ సంభాషణను, తరులతలును, పశుపక్షులును నిశ్శబ్దముగనుండి వినుచుండెను. కైలాసనాథుఁడస్తమించుచున్న సూర్యుని జూపుటనప్రేలితోఁ జూపుచు సతీదేవి కిట్లనియె. ' దేవీ! ఇటుఁ జూడుము. జగత్తునంతయుఁ బ్రకాశవంతముగ జేసిన సూర్యుని తేజస్సెవిధముగఁ దరిగిపోవుచున్నదో కాంచుము. ఇఁక రెండుమూఁడు నిమిషములలో సూర్యుఁడు తేజోవిహీనుఁడై

మన కదృశ్యుఁడగును. మానవజీవితముగూడ నదేవిధముసుమా? కాని, మానవుఁడు క్షణ స్థాయినులగు సుఖదుఃఖములను శాశ్వతములని తలంచుచుండును.'

సతి:-ప్రభో! సూర్యునకువలె మానవునకుఁ గూడ నుదయాస్త మానములు గలవా?

కైలాసనాథుఁడు:-లేకేమి? జన్మమృత్యువులుదయాస్త మానములుగావా? ఉదయాస్త మానములవలన సూర్యుని తేజస్సునం దేవిధమగు మార్పుగలుగదు. కాని మానవజీవితమట్లుగాదు. మానవుఁడు ప్రతి జన్మమందును, జ్ఞానోన్నతిని బొందుచుండును. కేవలము ధర్మవిహీనులగు వారుమాత్రమే యధోగతుల నొందెదరు.

సతి:-అధర్మముగఁ బ్రవర్తించువారెప్పుడును, అధోగతి పాలుకావలసినదే?

కైలాసనాథుఁడు :- అట్లనుటకు వలను గాదు. జీవునకు శివునకు భేదములేదు. సత్కర్మానుష్ఠానమువలన జీవుఁడు పాపవిముక్తుఁడై యనంతోన్నతిని బొందును. లేక శివత్వము నొందును.

ఇట్లు సంభాషించుకొనుచుండ దూరము నుండి వీణారవము వారి వీనులకు విందు గొలుపసాగెను. ఆగానము సతీదేవికిఁ జిరపరిచయమైనది. కాన వెంటనే యామె భర్తను జూచి ససంభ్రమముతోడ నారదుఁడు వచ్చుచున్నాఁడని నుడివెను.

ఇట్లనుకొనుచుండునంతలో దివ్యతేజోమయమూర్తియగు నారదుఁడు, వీణా సంయోగమున హరినామమును గీర్తింపుచు, వారి సమ్ముఖమునకువచ్చియేకాసనముమీఁదఁ గూర్చున్న సతీ కైలాసనాథులఁజూచి చరితార్థుఁడాయెను. అప్పుడు వారి గుణగానముచేయ

నారంభించెను. ఆ గానమువలనఁ గైలాస మందలి చరాచరములన్నియుఁ బరవశము లయ్యెను. వీరు పరస్పరము ప్రేమాలింగ నము లొనర్చుకొని నారదు నుచితాసనా సీనుం జేసిరి. పిమ్మట సతి యిట్లనియె:- దేవర్షీ! కనక ఖలవార్తలేమి! నా తలిదండ్రులు క్షేమ ముగనున్నారా? నాతోఁ బుట్టువులకు క్షేమ మా? దాసీదాసజనములు పౌరులు మొద లగు వారందఱుఁ గుశలమా?

నారదుఁడు:- అమ్మా! అందఱు క్షేమము. నీ తలిదండ్రులు మొదలగు వారందఱు కుశల ముగ నున్నారు.

సతి:- నన్నొక మారైనను మాయాయన చూచి పోకుండుటకుఁ గారణమేమి;

నారదుఁడు:- అమ్మా! సతీ! దక్ష ప్రజాపతి మిక్కిలి తొందర పనులయం దున్నాఁడు. ఆయన మహాయజ్ఞమొకదానిని జేయఁదలఁచి

నాఁడు. అందువలన తీరిక లేకుండవచ్చును. భారతవర్షమందలి ధనికులు దరిద్రులు పండితులు, మూర్ఖులు, అను భేదములేక యెల్లర నాహ్వానించుచున్నాఁడు. కాఁబట్టి నీక్షేమ సమాచారమునుగనుగొనుట కాయనకు వ్యవధిలేదను కొనుచున్నాను.

సతి యీ వాక్యములువిని పరమానంద భరితయై బాల్యస్మృతితోఁడ కనకఖలపట్టణ మందలి తరులతాగుల్మములు జూడఁ బ్రత్యేకమగుచుండ నిట్లనియె. 'దేవర్షీ! నన్నుఁ దీసికొని పోవుటకే కదామీరువచ్చితిరి?'

నారదుఁడు:-అమ్మా! నేనిచ్చటకు వచ్చు సంగతి వారికిఁదెలియదు. నిన్నుచూచి చాల దినములైనది. అందువలన నీమార్గమున నేఁగుచు నిటువచ్చితిని.

సతి:- యజ్ఞమునకు మమ్మేల పిలువ లేదు?

నారదుఁడు:-నే నేమి చెప్పుదు నమ్మా! నీ తండ్రికిఁగొంచెముచిత్తచాంచల్యము గలిగినది. యజ్ఞమునకు మిమ్మాహ్వానించఁడని విన్నాను.

ఈమాట వినినంతనే సతి యాశ్చర్య మొంది నిమేషకాలము మౌనమును ధరించి యుండి పిమ్మట నిట్టూర్పువిడచుచు నిట్లనియె. 'దేవర్షీ? మే మొనర్చిన యపరాధ మేమి ?'

నారదుఁడు:-కైలాస నాథుఁడాయన నవ మాన పఱచినాఁడఁట. అందునకుఁ బ్రతీకార ముగ మిమ్మా యజ్ఞమునకుఁ బిలువఁడని విన్నాను.

సతి:-అమ్మ కీసంగతి తెలియునా ?

నారదుఁడు:- తెలియును. ఆమె మిమ్మా హ్వానింప వలయునని యనేక విధములఁ బ్రార్థించెను. కాని ప్రజాపతి యామె మొరను చెవినిబెట్టలేదు. ఆమె యేమిచేయును? కా వున నన్నము నీరుముట్టు కొనక యుపవసించు

చున్నది. అమ్మా! సతీ! ఇఁక నీ ప్రసంగము వలనఁ బ్రయోజనములేదు. నాకువేఱు పని యున్నది. కావున నే నేఁగుచున్నాను.

అనినుడువుచు నారదుఁడు వెడలిపోయెను.

సతీదేవి కైలాస నాథునిజూచి యిట్లనియె.

'ప్రభో! మాతండ్రి ని మీరెప్పు డవ మాన పఱచితిరి?'

కైలాస నాథుఁడు:- దేవీ! నేనాయన నవ మానపఱచలేదు. ఆయననేకాదు, ఎవరిని గూడ నవమానపఱచుటనాస్వభావముగాదు. కొలఁదికాలము క్రిందట దేవగణముతోడ నే నొక సభ కేఁగితిని. అప్పుడక్కడకు దక్ష ప్రజాపతివచ్చెను. ఆయన వచ్చినంతనే సభా సదులెల్లరు నిలచి యాయనను గౌరవించిరి. నేనట్లు గౌరవించ లేదుకాని మానస మందు మిక్కిలి గౌరవించితిని. అప్పటినుండియు దక్షప్రజాపతి నాయందా గ్రహాగ్రస్తుఁడై

యున్నాఁడు. మరియు నన్నవమానించుట కుపాయ మన్వేషించు చున్నాఁడఁట. నీకుఁ గష్టముగనుండునని తలఁచి యావిషయ మిన్ని దినములుగఁ జెప్పకుంటిని.

ఈమాటలు విని సతి విచారనిమగ్నయై ముహూర్తకాలము మౌనమును ధరించి యుండి తిరిగి భర్తనుజూచి యిట్లనియె, 'ప్రభో! ఇప్పుడు నాకర్తవ్యమేమి?'

కైలాసనాథుఁడు:-'పరమానందముతోడఁ బతిసేవ నేయుచుండుటయే నీకర్తవ్యము' అని చిరునవ్వు నవ్వుచు నిట్లనియె. 'నేను యజ్ఞమునకేఁగిన యెడల నీ వసంతుష్ట చిత్త వగుదువుగదా! అటులే నీవు యజ్ఞమున కేఁగిన యెడల నేను శాంతచిత్తమున నుండఁ జాలను. కావున మనమిరువురము పరమానందముగ నిచ్చటనేయుందము. ఇది యేమన కర్తవ్యము.'

సతి:- ప్రభో! భర్త యజ్ఞ భాగము నుండి వంచింపఁబడి, దేవసమాజచ్యుతుఁడై నప్పుడు, భార్య సహించి యెట్లూరకుండఁ గలదు?

ఇట్లనుచు సతి సజలనయనములతోడఁ గైలాసనాథుని వంకఁజూడ సాగెను.

కైలాసనాథుఁడు:- దేవీ! నాకు యజ్ఞభాగ మెందులకు? దేవసమాజ మెందులకు? నేనన్నిటిని బరిత్యజించితిని. మఱియు నాకైలాసము, కైలాసేశ్వరియగు సతి యక్షయముగనుండ నాకేమికొదువ? అందువలన దక్షుఁడుచేసిన కార్యములకు సంతసించుచున్నాను.

సతి:- ప్రభో! మీరు సంతసింపవచ్చును. కాని, నేను మిక్కిలి వగచుచున్నాను. తమ రాజ్ఞయొసంగిన యెడల కనక ఖలమున కేఁగి పతియవమానమును, తండ్రి యమంగళమును దీర్చివత్తును.

కైలాస నాథుఁడు:- దేవీ! అది యసంభవము. నీవు నీతండ్రి ప్రకృతి నెఱుంగవు. ఆతఁడహంకార బధిరుఁడు. సదుపదేశము లాయన కర్ణములఁజొరవు. కావున నీ వేఁగుట వలన నణుమాత్రమైనను బ్రయోజనము లేదు. మీఁదు మిక్కిలి ప్రమాదము గలుగ వచ్చును.

సతి:- ప్రభో! నాకేఁగుట కనుజ్ఞనిండు. తండ్రి వలన భర్తకుఁ గలిగిన యవమానమును సహించి యేస్త్రీయుండఁ గలదు? ఒక వైపున భర్తకు మానహాని, రెండవ వైపున దండ్రి కమంగళమును దెలిసికొని నిశ్చింతగనుండు టెట్లు? కావున నా కేఁగుట కనుజ్ఞనొసంగుఁడు. నాతండ్రి పాదముల మీఁదఁబడి యా యవమావమును దొలఁగించెదను.

కైలాస నాథుఁడు:- దేవీ! విపరీతఫలము గలుగవచ్చునని తోఁచుచున్నది. నీ వవమాన మును దూరముసేయుటకేఁగి యవమాన

మందుఁ బడిపోయెదవు. దానిని సహింపఁ జాలవు. కావున నీ ప్రయత్న ముడుగుము. మనమిర్వురము కైలాసమందు మహా సుఖముగఁగాలము గడుపుచుందము. సతీ! నీతండ్రి ధనాంధుఁడు. నీ భిక్షువేషమును జూచి తన్న వమానించి నశ్లించుకొనును. అందువలన నన్ను నిందించును. నీవానిందా వాక్యములను విని సహింపఁ జాలవు.

సతి:-నాకైశ్వ ర్యమున కేమి కొఱంత? కుబేరుఁడు ధనాగారాధి పతియై యుండ, విశ్వకర్మ శిల్పియైయుండ, నాకైశ్వర్యమునకు లోపమా? ఆజ్ఞయైన యెడల మహాదైశ్వర్యము తోడనే యేఁగుదును.

దక్షుఁ డవమానించునని చెప్పినప్పుడు, సతీదేవి న న్నవమానించు వా రెవరని తర్కించి, కాళీ, భువనేశ్వరీ, కమలా, మొదలగు దశమహా విద్యల స్వరూపమును జూపి

కైలాస నాథుని సంశయ నివృత్తిఁ జేసినని యొకపురాణ కథగలదు.

కైలాసనాథుఁడు:-నామాట వినుము. నీ వేఁగవలదు. యజ్ఞపరిణామము, నీకుఁగాని నాకుఁగాని, దక్షునకుఁ గాని, క్షేమ దాయకముగ నుండుటలేదు. ఆ మన సన్నవ మానించుటకే యీయజ్ఞము నతఁడు తలపెట్టి యున్నాఁడు. నావున బింబవని సేగింటమున కేఁగి జనదు. నా మాట వినుము.

సతి:- ప్రభో! పుట్టినయింటికే గుట కాహ్వాన ము కానిలయునుగ నాతండ్రి నాకు యవమానించుచున్నాడని దేవర్షి చెప్పెనుగదా! ఆవిషయ ము నన్ను బాధించుచున్నది. మరియు, నా కవమాన భయములేదు. నాతండ్రి నన్నవమా నించునా? అవమానించినను నాకుసమ్మతమే. భర్త్రవమానమును బోఁగొట్టఁజాలని భార్య యొక్క సతీత్వ మాహాత్మ్యము వృథాగదా?

మరియును మిమ్ము యజ్ఞమున కాహ్వానించిన యెడల తండ్రియజ్ఞ పరిణామము మంగళ ప్రదమగును. భర్త్రవమాన కళంకముమాసి పోవును.

కైలాసపతి:- దేవీ! నీయిష్టము. నీవేఁగ వచ్చును. కాని, సంగతి సందర్భముల నను సరించి ప్రవర్తింపుము. నాకనుమానముగ నున్నది. యజ్ఞపరిణామము క్షేమదాయక ముగఁ దోఁచుటలేదు.

అని సతీదేవికి సెలవొసంగి కైలాస నాథుఁడు తపోనిమగ్నుఁడాయెను.

ఏడవ ప్రకరణము

'సతివచ్చెను.' 'సతివచ్చెను.' అను వార్త కనక ఖలమందంతటను వ్యాపించెను. దివ్యతేజోమయా మూర్తియగు సతిని దర్శించిన వారెల్లరు భక్తిభరమునఁ బ్రణామంబులాచరించిరి. సతి యెవ్వరితోడను మాట్లాడక సరాసరి దక్షుని సౌధరాజమును జొచ్చి తల్లి గదిలోనికేఁగెను. ప్రసూతి యచ్చట నిద్రాహారముల మాని నేలమీఁదఁబడి రోదనము సేయుచుండెను. సతి యామెకడ కేఁగి మృదుమధుర స్వరమున 'అమ్మా! వచ్చిన దెవరు?' అని నుడువుచు నామె నానుకొని కూర్చుండెను.

ప్రసూతి కర్ణములకీ వాక్యము లమృతోపమానములై యులికిపడి లేచి పుత్రికను గాంచి, గాఢాలింగన మొనర్చుకొని, వక్షస్థలమం దదుముకొని 'అమ్మా! వచ్చినావా; ఈజన్మకు నిన్నుఁ జూచెద ననుకొనలేదమ్మా!' అని వాత్సల్య రసమున సతీదేవిని స్నానము జేయింపుచు, ముద్దిడుకొనసాగెను. వారిర్వురి నేత్రములనుండి యానందాశ్రువులు వెల్లివిరియుచుండెను.

ఇట్లొకటి రెండు నిముసములు గడచిన పిమ్మట సతి యిట్లనియె. 'అమ్మా! నాయనను జూచివత్తును.' అని ప్రసూతి కౌఁగిలినుండి తప్పించుకొన నామె తిరిగి సతిని గట్టిగఁబట్టుకొని 'అమ్మాం! వలదు. ఆయన యజ్ఞమంటపమందున్నాఁడు. నీవచ్చటి కేఁగవలదు. పిమ్మట నాయనను జూడవచ్చును.' అని చెప్పుచుండ సతి 'కాదు, ఒక్కమాటు చూచి యిప్పుడే

వచ్చెదను' అని చెప్పుచు బలవంతముగ నామె కౌఁగిలినుండి తప్పించుకొని బయలుదేరెను.

రాజప్రసాద సమ్ముఖమందున్న విశాల దేశమందు, యజ్ఞశాల నిర్మింపఁ బడెను. యజ్ఞసందర్శనార్థము లక్షలకొలఁది జనులు వచ్చియుండిరి. సన్న్యాసులు, సాధువులు, ఋషులు, మహర్షులు, దేవర్షులు, పండితులు, రాజులు, మహారాజులు, స్త్రీలు, మొదలగు వారు యజ్ఞశాల నిండియుండిరి. యజ్ఞశాల మధ్య వేదిక యమర్చఁబడెను. దానిపై ఋత్విక్కులు మండలాకారముగఁ గూర్చుండి యుండిరి. వారి మధ్యఁగూర్చుండి దక్షప్రజాపతి విరామములేక హోమము సేయుచుండెను. ఆ యుత్తాపమువలన నాయన మూర్తీభవించిన యగ్నిహోత్రుని పగిది నలరారు చుండెను. అగ్నిహోత్రుఁ డనేకజిహ్వాలతోడ జాజ్వల్యమానముగ వెలుంగు చుండెను.

పవిత్ర హోమధూమము నలుదిక్కులఁ బ్రస రింపుచుండెను. అవిరతవేద గానమువలన సభ్యులెల్ల రాకర్షింపఁబడి ముగ్ధులై కీలు బొమ్మలవలె తలలూచుచుండిరి.

సతీదేవి యజ్ఞశాలను జొచ్చినంతనే ససం భ్రమముతోడ సభ్యు లామెకు మార్గమును విడుచుచుండిరి. ఆమె యిటునటుఁ జూడక త్వరితగతిని వేదిక కడ కేఁగి తండ్రికి సాష్టాంగ దండ ప్రణామంబాచరించి లేచి నిలచి చేతులు జోడించుకొని యుండెను. ఒక్క ముహూర్త కాలము ఋత్విక్కుల మోము నుండి మంత్రములు వెడలకుండెను. హోతహ స్తము లాహుతిని విడువకుండెను. కారణ మే మని దక్షుఁడు కనులెత్తి చూడ సతి సమ్ముఖమందుఁ గాన్పింప వికసితవదనుఁడై 'అమ్మా! సతీ! వచ్చినావా?' అని నుడివి కను చూపులతోడ నామెను గాఢాలింగనంబొ

నర్చుకొనెను. సతీ మోమునందు మంద స్మితము తాండవం బాడఁజొచ్చెను. ఆహా! ఆదృశ్యము స్వర్గదృశ్యము గదా!

కాని, మరుక్షణముననే దక్షుని, ఆ భావము, ఆ చూపు, ఆ ప్రఫుల్లవదనము, మారిపోయి, మోమెఱ్ఱవడెను. కనులనుండి యగ్ని కణములు వెల్వడసాగెను. శరీరము కంపించుచుండ దక్షప్రజాపతి యిట్లనియె. 'సతీ! యజ్ఞమునకు నిన్నెవ్వరు పిలిచిరి? ఏల వచ్చితివి?'

ఈ మాటలు విషపూరిత బాణతుల్యములై సతీ హృదయమును విద్ధమొనర్చెను. ఆమె యెప్పుడును దండ్రినోట నిట్టి మాటలను విని యెఱుంగదు. కాని సతిపొంగి పొరలుదుఃఖమాపుకొని, 'నాయనా! మిమ్ముఁ జూచి చాలదినములైనది. అందువలన వచ్చితిని.' అని వచించెను.

కరుణారస పూరితములగు సతీ వాక్యములు, సభాసదుల హృదయములను గఱంచుచుండెను. కాని దక్షుఁడు కర్కశస్వరమునఁ దిరిగి యిట్లనియె. 'నీ వెందుకీ యజ్ఞమునకు వచ్చితివి? నిన్నెవ్వరును బిలువలేదే.'

సతి:-తలిదండ్రులఁ జూచుట కాహ్వానము గావలయునా? నా యంతటనే వచ్చితిని. నన్నెవ్వరును బిలువలేదు.

దక్షుఁడు:-ఇవి దక్షప్రజాపతి పుత్రికనోట నుండి రాఁదగిన మాటలుగావు. ఆలజ్జావిహీనుని భార్య నోటరానలసిన మాటలు——.

అని యేమేమో పల్కుచుండ సతి చెవులు మూసికొని, 'నాయనా! అకారణముగ నాయన నేల దిట్టెదరు?'

దక్షుఁడు:-(మండిపడుచు) లజ్జాశూన్యుఁడనిన తిట్టుటయా? ఆకాశమే వసనము గాఁ గలవానిని లజ్జాశూన్యుఁడనిన తప్పేమి? అనా

చారుఁడగుటవలననేకదా, వానికి స్వర్గమందు స్థానము లేకుండెను. శ్మశానము, భస్మము, విషములయందు ప్రీతిగలవానిని లజ్జావిహీనుఁడనుట కేలసందియింపనలయును? మరియు నాతఁడు మూర్ఖుఁడు.

సతి:-తండ్రీ! లజ్జావిహీనుఁడు గానిమ్ము. మూర్ఖుఁడు గానిమ్ము. ఆయన నా ప్రాణవల్లభుఁడు. నాకు దేవుఁడు. కావున నకారణముగ నాయనను నిందింపకుఁడు. ఆనిందా వాక్యముల వినుటకంటె మరణమె నాకు సర్వవిధముల శ్రేయము.

ఈ మాటలు వినుచున్న కోఁడిని దక్షుని క్రాగ్రహ మినుమడింపఁ బండ్లు పటపట కొఱుకుచు, 'దుర్మార్గురాలా?' అని నుడివెను.

అప్పుడు సతి యిట్లనియె. 'తండ్రీ! శాంతింపుఁడు. మమ్ము క్షమింపుఁడు. ఏదయిన నపరా

ధమును మే మొనర్చినయెడల దానికిఁ బ్రాయశ్చిత్తము లేదా ?'

దక్షుండు:-ఉన్నది, లేకేమి; నీవు చచ్చుటయే దానికిఁ బ్రాయశ్చిత్తము. నీవు చచ్చిన ముహూర్తమునుండియు, నాయధమునితోడి సంబంధము నాకుఁ దీరును. అప్పుడు నా ద్వేషము నశించును.

సతి:-ఇదియా తమయాదేశము? తండ్రీ! తమ యాదేశము నెఱవేరుగాక. నామరణమువలనఁ గాని తమకోపము చల్లారదా ?

దక్షుండు:-చల్లారదు. అప్పుడుగాని యా ఖలునకు నాకు సంబంధముతీఱదు.

సతి:-తండ్రీ! అటులే యగుగాక. నా మృత్యువువలన మీరు రాగద్వేషరహితులై మీయల్లుని యపరాధములమఱచి, ఆయనను నిందింపకుండిన యెడల నాకు మృత్యువు మహానంద దాయకముగదా ? తండ్రీ!

తమ యాదేశ మిప్పుడే పాలింతును. మీ నిశ్చితాభిప్రాయమంతయేగదా ?

దక్షుండు:-అవును. అదే నిశ్చితాభిప్రాయము. ముమ్మాటికదియే. దక్షుని పాటల యందు ద్వంద్వార్థములుండునా ? 'నీవుచచ్చి నంగాని నాకు శాంతిగలుగదు.'

దక్షుని వ్యవహారమునుగాంచిసభాసదులు నిర్విణ్ణులైరి. కొంతమంది యచ్చటనుండి లేచిపోయిరి. కైలాసనాథుని యను చరులు దక్షుని సంహరించుట కాతురులై సతిదేవి నంకం జూచుచుండిరి.

సతి తండ్రికి నమస్కరించి, యజ్ఞకుండ పార్శ్వమం దుత్తరాభి ముఖయై యోగాస నముమీందం గూర్చుండి పయిట చెఱంగు తోడమోము గప్పుకొనెను.

సభాసదులు రాతి ప్రతిమలవలెం జూచు చుండిరి. కాని యామె యుద్దేశ్యమును

గహింపఁజాలకైరి. అందువలన నెవ్వరామెను నివారించుటకుఁ బ్రయత్నింపకుండిరి. నందీశ్వరుఁడు మొదలగువారు త్రిశూలములనెత్తి యాతురతోడ 'అమ్మా? అమ్మా' యని పిలచుచుండిరి.

ఇట్లు చూచుచుండ ముహూర్తకాలములో నామె దేహమునుండి యపూర్వజ్యోతి వెల్వడెను. ఆ జ్యోతియెదుట హోమాగ్ని శిఖలు తేజోవిహీనములయ్యెను. స్థానభ్రష్టత నొందిన దేవీప్రతిమవలె సతి భూతలశాయిని యయ్యెను.

Adopted from SATI by BARADA KANTA MAZUMDAR

Printed at the Sishu Press

ఉపసంహారము

కైలాసనాథునకుం దపోభంగము గలిగెను. నలుదిక్కులం జూచెను. సతి కాన్పించదయ్యె. అజ్ఞాతమగు నాశంకయొకటి యాయన హృదయమును బరితపింపఁజేయఁ జొచ్చెను. అందువలన నాతఁడు 'సతీ! సతీ' అని యఱచుచు నుగ్రుఁడై పరుగిడఁ జొచ్చెను. కైలాసమునంతయుఁ దిరిగెను. గాలించి వెదకెను. కాని సతి యెక్కడ?

అప్పుడాయన కస్పష్ట స్మృతివలన దక్షుని యజ్ఞము మాట జ్ఞప్తికి వచ్చి పరుగిడుచు, 'సతీ, సతీ' అని యఱచుచుండెను. ఆయన వెన్నంటి వీరభద్రుఁడు మొదలగు మహావీరులు వచ్చుచుండిరి. కనకఖలమును సమీ

మాశ్రయించెను—హిమాలయ శిఖరమున కేఁగి సతీ ధ్యానమందు యోగాసనాసీనుఁడయ్యెను!

సతి ప్రాణములు విసర్జించిన స్థలమందు చిన్నకోనేరొకటి నేటికిని గన్పట్టుచున్నది. భాగీరథీ మతల్లి యీ దేవదంపతుల పా: చరిత్రను, యుగ యుగాంతరములనుండి మానవజాతికి బోధించుచు 'సతీదేవి పతిభక్తి యుత్కృష్టమైనదా? లేక, కైలాసనాథుని పత్నీప్రేమ యుత్కృష్టమైనదా?' అని ప్రతి యాత్రికుని ప్రశ్నించుచుండును.

సంపూర్ణము.

పట్టణము: ఇండియా ముద్రాక్షరశాల.

SHISHU PRESS
65 1, Bechu Chatterjee St. Calcutta.